

Πατερικές διδαχές περί της αρετής της σιωπής.

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Ο άγιος Παΐσιος Βελιτσκόφσκιςέ έργο του λέγει για την σιωπή: «Όποιος χαλιναγωγεί και συγκρατεί την γλώσσα του, αυτός μπορεί, ξέρει και χαλιναγωγεί και ολόκληρο το σώμα του. Όποιος κρατάει την γλώσσα του, αποφεύγει το κάθε κακό, που πηγή του έχει την γλώσσα(1).

Την γλώσσα λέγει ο άγιος Ιάκωβος ο Αδελφόθεος“ κανείς από τους ανθρώπους δεν εμπορεί να την δαμάσει. Είναι κακό ασυγκράτητο, γεμάτη από δηλητήριο θανατηφόρο” Ιακ. 3,8.

Πολλοί επήγαν από κοφτερό μαχαίρι. Μα πιο πολλοί χάθηκαν από την γλώσσα τους. Γιατί η γλώσσα είναι μία μάχαιρα δίστομος, που έστω και αν αυτό δεν γίνεται αισθητό με τα σωματικά μάτια, κυριολεκτικά σφάζει και την ψυχή και το σώμα εκείνων, που το ρίχνουν στην αργολογία και στις μάταιες λογομαχίες. Ω γλώσσα, εχθρέ της δικαίωσής μου! Ω γλώσσα, καταστροφή μου, πνεύμα σατανικό! Και πως όχι; Ο άνθρωπος χτίζει με κόπο πολύ το πνευματικό του οικοδόμημα! Και να συ, γλώσσα, με μία σου μόνο λέξη και σε μία στιγμή, το γκρεμίζεις και το ισοπεδώνεις! Γι' αυτό η Γραφή λέγει: "Ανὴρ δε φρόνιμος ησυχίαν ἀγει" Παρ. 11,12»1.

Ο άγιος Θεόδωρος της Εδέσσης τονίζει σχετικά με την σιωπή «Διώχνε μακριά σου το πνεύμα της πολυλογίας. Γιατί σ' αυτή βρίσκονται φοβερότατα πάθη, το ψεύδος, η θρασύτητα, οι αστειότητες, η αισχρότητα, η μωρολογία και γενικώς όπως έχει λεχθεί: "Από την πολυλογία δεν θα ξεφύγεις την αμαρτία". Ο σιωπηλός όμως άνθρωπος είναι θρόνος της επιγνώσεως. Αλλά και λόγο θα δώσουμε για κάθε περιττό και ανωφελή λόγο, είπε ο Κύριος. Επομένως η σιωπή είναι πολύ αναγκαία και ωφέλιμη»2.

Στην ερώτηση προς τον Γέροντα Παΐσιο "Μπορεί να μη καταλαβαίνω την πραγματική μου πνευματική κατάσταση και να νομίζω ότι έχω αρετή" ο Γέροντας είχε απαντήσει: «Μπορεί, αλλά, αν προσέξης θα δης ότι δεν έχεις εσωτερική γλυκύτητα, οπότε θα καταλάβης που βρίσκεσαι πνευματικά. Καμμιά φορά μπορεί να νομίζη κανείς ότι έχει αρετή, επειδή έμαθε απλώς κάποια εξωτερικά γνωρίσματα και συμμορφώνεται με αυτά, για να φαίνεται ενάρετος. Αυτό όμως δεν είναι πραγματική αρετή και δεν μπορεί να μείνη έτσι: θα κοσκινισθή και κάποτε θα φανή η πραγματικότητα. Άλλο είναι, ας υποθέσουμε, να αγωνίζεται κανείς να μη μιλάη, για να μη πληγώνη τους άλλους, και σιγά σιγά να αποκτήση την αρετή της σιωπής, και άλλο να μη μιλάη, για να φαίνεται ότι έχει την αρετή της σιωπής. Τότε μπορεί να σιωπά, ενώ με τους λογισμούς του συνέχεια να φλυαρή και να έχη μέσα του ένα σωρό πάθη. Η εξωτερική συμπεριφορά μπορεί να παρουσιάζη ένα τέλειο άγιο και, όταν αποκαλυφθή ο εσωτερικός του άνθρωπος, να είναι...»3.

Ο άγιος Διάδοχος Φωτικής σημειώνει σχετικά με την σιωπή: «Όπως όταν αι θύραι των λουτρών ανοίγωνται συνεχώς, η εσωτερική θερμή ωθείται ταχύτατα προς τα έξω, έτσι συμβαίνει και στην ψυχή: όταν θέλη να ομιλή έξω του μέτρου, έστω και αν λέγη μόνον πνευματικούς λόγους, εξατονεί η μνήμη του Θεού, δια της πύλης του στόματος. Γι' αυτό μάλιστα χάνει εν συνεχεία τους δυνατούς πνευματικούς λογισμούς, περιπίπτουσα σε πλήθος κατωτέρων εννοιών και ομιλούσα χωρίς τάξιν και αμέτρως στους τυχόντας, επειδή έχασε την ενέργειαν του αγίου Πνεύματος, η

οποία συντηρεί την διάνοιαν φωτεινήν, χωρίς φαντασίες. Γιατί το αγαθόν Πνεύμα αποφεύγει πάντοτε την πολυλογίαν, ως άσχετον και αντίθετον σε κάθε ταραχήν λογισμών και φαντασιών, έστω ευπρεπών. Είναι καλή λοιπόν η σιωπή στον καιρό της, η οποία δεν είναι τίποτε άλλο από μητέρα σοφωτάτων εννοιών»⁴.

Ο άγιος Βασίλειος μας λέγει: «Όταν ερωτάσαι, δίνε απάντηση με την πρέπουσα και ταπεινή φωνή. Όταν δεν ερωτάσαι, σιώπα»⁵.

.....

1. Αγ. Παΐσιου Βελιτσκόφσκι, Τα κρίνα του αγρού, Εκδ. Ι. Μ. Νικοπόλεως, σελ. 51.
2. Φιλοκαλία τομ. Β , Εκδ. Το περιβόλι της Παναγίας, σελ. 27.
3. Γέροντος Παΐσιου Αγιορείτου Λόγοι τομ. Ε , σελ. 159.
4. Αγ. Διαδόχου Φωτικής, Τα εκατόν Γνωστικά κεφάλαια, Εκδ. Ο Άθωνας, σελ. 141.
5. Βασιλειανό Αποθησαύρισμα, Εκδ. Φωτοδότες, σελ. 617.

Από την εφημερίδα: «Ορθόδοξος Τύπος», 11/07/2014.

Πηγή: fdathanasiou.wordpress.com